

Ehkäisevän mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyön yhteistyöryhmä

Aika: 27.5.2024 klo 12.00–13.59

Paikka: Teams

Paikalla:

- Hoitotyön johtaja Niko Borén, Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS psykiatria, Pohde
- Vs. vastuuyksikköpäällikkö Netta Mursu, Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS psykiatria, Pohde
- Palvelualuejohtaja Pia Piispanen, Alueelliset palvelut, Terveiden ja sairaanhoidon palvelut, Pohde
- Hyvinvointi-, osallisuus- ja yhdyspintakoordinaattori Sirpa Hyyrönmäki, Järjestämistoiminta, Yhteistyö-, osallisuus- ja hyvinvointi -palvelualue, Pohde
- Hyvinvointi-, osallisuus- ja yhdyspintakoordinaattori Iida-Maria Bimberg, Järjestämistoiminta, Yhteistyö-, osallisuus- ja hyvinvointi -palvelualue, Pohde
- Palveluohjaaja Tanja Meskus, Taivalkosken kunta
- Hyvinvointijohtaja Pauliina Rovio, Vaalan kunta
- Kempele Akatemian johtaja, Kempele-opiston rehtori Eero Kauppi, Kempeleen kunta
- Työvalmentaja Katja Mathlin, Raahen kaupunki
- ~~Hyvinvointijohtaja Joose Kemppainen, Ylivieskan kaupunki~~
- ~~Hyvinvointijohtaja Pirjo Nikula, Oulun kaupunki~~
- Edunvalvonta- ja sosiaalineuvoja Kati Paasovaara, RETS Rikoksettoman elämän tukisäätiö
- Tiimipäällikkö Hanna Eskola, Nuorten Ystävät ry
- Kokemustoimija Jaana Vähänikkilä, Hyvän mielen talo ry
- Kokemustoimija Kaisu Haapaniemi, Kalajokilaakson Mielenterveysyhdistys Mielikit ry
- ~~Diakoniatyöntekijä Kaisa Jaakkola, Oulun tuomiokirkkoseurakunta~~
- Rikoskomisario Anna Heinonen, Oulun poliisilaitos

Paikalla oli myös hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Sanna Salmela, Järjestämistoiminta, Yhteistyö-, osallisuus- ja hyvinvointi -palvelualue, Pohde.

Sihteerinä toimi Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi -palvelualueen työntekijä, järjestötyön koordinaattori Helena Liimatainen.

Muistio

1. Osallistujien toteaminen
 - Puheenjohtaja Niko Borén avasi kokouksen.
 - Todettiin kokouksen osallistujat.
2. Työjärjestyksen hyväksyntä
 - Puheenjohtaja teki muutosesityksen työjärjestykseen: Pohteen osavuosikatsaus siirretään johonkin tulevista kokouksista. Kolmantena kohtana käsitellään Pohteen alueellisten mielenterveyspalvelujen tilannetta.
 - Anna Heinonen liittyi kokoukseen klo 12.04.
 - Hyväksyttiin muutettu työjärjestys.
3. Pohteen alueellisten mielenterveyspalvelujen tilanne
 - Hoitotyön johtaja Niko Borén esitteli asian (liite 1).
 - Eero Kauppi liittyi kokoukseen klo 12.17.
 - Omien palvelujen lisäksi alueellisissa palveluissa hankitaan psykiatrin työpanosta ostopalveluina. Ostopalvelujen suhteen on pysytty budjetissa.
 - Työntekijöiden työn aikataulutamisessa huolehditaan siitä, että heillä on aikaa menetelmien käyttöön. Menetelmien käytön seuranta tehdään asiakasanalyysien avulla ja YTA-koordinaation tuella.
 - Monella hyvinvointialueella mielenterveyspalvelujen viitekehyksenä käytetään toipumisorientaatiota. Pohteella asiaa ei ole virallisesti linjattu, mutta käytännössä näin toimitaan meilläkin.
 - Hoidon tavoitteellisuuden ja menetelmien käytön suhteen on suotavaa tehdä yhteistyötä sosiaali- ja terveysammattilaisia kouluttavien

organisaatioiden kanssa. Asiaa on sivuttu johtoryhmässä, mutta konkretian tasolle ei ole vielä päästy. Niko lupaa ottaa asian agendalle.

4. Mielenterveyden edistäminen Pohteen hyvinvointisuunnitelmassa ja sen liitteinä olevat ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma
 - Hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Sanna Salmela esitteli Pohteen hyvinvointisuunnitelmasta mielenterveyden edistämiseen liittyvän kokonaisuuden (liite 2).
 - Hyvinvointi-, osallisuus- ja yhdyspintakoordinaattori Sirpa Hyyrönmäki esitteli ehkäisevän päihdetyön suunnitelman (liite 3).
 - Pauliina Rovio poistui kokouksesta klo 12.30.
 - Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman valmistelussa on hyvä jatkossa huomioida myös muut kuin päihdetyötä tekevät lääkärit. Esimerkiksi neurologian erikoisalalla potilailla on käytössä lääkkeitä, jotka aiheuttavat riippuvuutta.
 - Hyvinvointi-, osallisuus- ja yhdyspintakoordinaattori Iida-Maria Bimberg esitteli lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelman (liite 4).
 - Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmassa tullaan määrittelemään tarkemmin, millä toimenpiteillä lähisuhdeväkivaltaan voidaan puuttua, mm. tietoisuuden lisääminen ja puheeksi otto.
 - Mielenterveyden ja päihteiden käytön haasteet altistavat lähisuhdeväkivallalle.
 - Puheeksi otettaessa on tärkeää, että ammattilainen osaa tarjota oikeanlaista tukea, jos asiakas kertoo esimerkiksi päihteiden käytöstä tai väkivallasta. Onkin tärkeää kouluttaa ammattilaisia teemoihin liittyen. Ammattilaisille on tulossa myös tsekkauslista puheeksi oton tilanteita varten.
 - Auttajan tuen polkuja tehdään väkivallan kokijan, väkivaltaa todistaneen lapsen ja väkivallan tekijän auttamiseksi. Ensi- ja turvakodeilla on avopalveluja myös väkivallan tekijöille.
 - Huoli-ilmoitukseen reagoiminen on sosiaalihuollon vastuulla. Reagointiin on olemassa tietyt määräajat.

- Yksi kampanjoinnin kärjistä tulee olemaan vaikuttaa siihen, että väkivallan uhreja ei syyllistettäisi.
5. Palvelujen ja yhteistyön kehittämistarpeet yhteistyöryhmän teemoihin liittyen
- Hyvinvointikertomuksen valmistelu alkaa ensi syksynä. Siinä tulee kertoa hyvinvoinnin nykytilanne ja viime vuosien kehitys. Tulosten tulkintaan tarvitaan myös yhteistyöryhmän apua.
 - Yhteistyöryhmä voisi ohjata hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa näiden kolmen teeman näkökulmasta.
 - Näiden teemojen tieto on tärkeää myös kuntien hyvinvointikertomusten näkökulmasta. Kunnissa kaivataan tietoa myös toimenpiteistä.
 - Eero Kauppi poistui kokouksesta klo 13.43.
 - Sekä ehkäisevän että korjaavan päihdetyön käsittely yhteistyöryhmässä on tärkeää. Oikeassa vaiheessa korjaamalla ja ohjaamalla ehkäistään haittoja ja korjaavassa työssäkin on paljon hyvinvoinnin edistämistä.
 - Myös Pohteen sisäisen yhteistyön tiivistäminen teemoihin liittyen on tärkeää.
6. Toiveet aiheista tuleviin kokouksiin
- Seuraavaan kokoukseen on kutsuttu edustaja YTA-koordinaatiosta kertomaan terapiatakuusta ja hoitokulttuurin muutoksen toteuttamisesta. Terapiatakuu on menossa hallituksen esityksenä käsittelyyn syksyllä.
 - Syksyn aikana on tarpeen tehdä myös hyvinvointikertomuksen valmisteluun ja hyvinvointisuunnitelman toimeenpanon seurantaan liittyvää yhteistyötä näiden teemojen näkökulmasta. Hyvinvointikertomuksen tulisi olla valmis 3/2025.
7. Muut asiat
- Pohteen ehkäisevän päihdetyön ajankohtaiset asiat (liite 5).
 - Ennakkotieto: Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seminaari on 13.12.2024 Oulussa.
 - Tulevia koulutuksia:
 - Kunniaan liittyvä väkivalta 19.9.2024 klo 14–15.30 Teams

- Ikäihmisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta, kaksi samansisältöistä koulutusta 14.10.2024 klo 12–14, sekä 14.4.2025 klo 12–14 Teams
- Koulutuksiin ilmoitaudutaan Pohteen koulutuskalenterin kautta. Ensimmäisellä kerralla ilmoittautujan tulee ilmoittautua ja antaa laskutustiedot. Koulutukset ovat kuitenkin täysin maksuttomia. Linkki koulutuskalenteriin [tässä](#).

8. Seuraava kokous

- Seuraavan kokouksen ajankohta on 17.9.2024 klo 12–14.
- Sihteeri laittaa kokouskutsut yhteistyöryhmän jäsenille. Yhteistyöryhmän kokousaikataulu, asialistat ja muistiot löytyvät [Pohde.fi-sivustolta](#).

9. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.59.